

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 128 M.

CONCURS

Pentru conferirea a opt stipendii de câte 1000 coroane, din fundațiunea *Trandafil*, se publică concurs cu termenul până la 1/14 August 1907.

După dispozițiile fundatorului, la aceste stipendii pot reflecta numai tineri români gr. orientali din tot cuprinsul mitropoliei noastre, cari au obținut calcul *eminent* în școalele medii, și cercetează oarecare universitate sau facultate.

Cererile de concurs sunt a se instrui cu atestat de botez, de pauPERTATE, și de studii, și a se adresa *Consistorului mitropolitan* în Sibiu.

Sibiu, 2/15 Iunie 1907.

Consistorul mitropolitan.

Nr. 5593 Bis.

Concurs.

Prin concludul sinodal Nr. 95 din ședința dela 4/17 Maiu 1907, s'au sistematizat la seminarul nostru arhidiecezan teologic-pedagogic 2 catedre de profesori, una în secțiunea teologică, alta în secțiunea pedagogică.

În vârtutea regulamentului seminarial §. 5, alinea 4, pentru îndeplinirea acestor posturi se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Concurenții vor avea să trimită la consistorul arhidiecezan concursese instruite cu documente: că sunt Români gr. orientali și că au calificarea de profesor indicată și în statutul organic §. 122, punct 10, atât pentru secțiunea teologică, cât și pentru cea pedagogică, apoi și în regulamentul pentru examinarea candidaților de profesori la institutul pedagogic-teologic al arhidiecezei gr. orientale române din Transilvania, votat în sinodul din 1875.

FOIȘOARĂ.

O hotărâre a dietei

ungare dela 1848.

O gazetă maghiară făcuse zilele trecute propunere, ca dieta să primească între cazurile de incompatibilitate și așa numita incompatibilitate „morală” față de deputații naționaliști, cari offensează națiunea maghiară, pentruca deputați ca *Alex. Vaida* se poată fi eliminați pe un timp oarecare din dietă, prin conclud al dietei. Mulți vor fi de credință, ca lucrul acesta nu se poate face, fiindcă incompatibilitatea morală nu se poate stabili numai pentru deputații unui partid, ci pentru toți, și va trebui să fie aplicată iarăși asupra tuturor, nu numai asupra deputaților ca *Alex. Vaida-Voevod*.

Eu voi povesti însă un cas din trecut, din care se va vedea, că se poate, — după ce la noi în Ungaria toate sunt cu putință. S'a adus odată o hotărâre din partea dietei, de înțeles general, dar s'a spus, că ea se refere numai la anumiți deputați din dietă. E interesant cazul.

Era în Septembrie 1848. Conflictul între Maghiari și Viena izbucnise pe față. *Iellachich* înainta spre Budapesta cu trupele sale împărătești, iar în dieta din Pesta era o febre și o agitare ne mai pomenită. Cei mai cumpătați dintre Maghiari vorbiau atunci în tonul pe care-l între-

Eventual alte documente recomandatoare.

Emolumentele împreunate cu fiecare din aceste posturi de profesori sunt în primii 3 ani de probă 1600 cor. salar și 300 cor. bani de cuartir, iar după definitivare salarul usitat.

Sibiu, la 4 Iunie 1907.

Consistoriul arhidiecezan.

Rusaliile.

Ne aflăm de nou în preajma sărbătorii Pogorării Duhului Sfânt, sărbătoarea măreață, care ne reamintește întărirea Sf. Apostoli prin revărsarea Duhului Sfânt asupra lor, pentruca în limbi de foc să le insufle lor duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul tăriei, duhul dragostei, luminându-le mințile și întărindu-le credința.

Până la acest moment însemnat, Apostolii au ascultat desfatul dumnezeescului Iisus, care înainte de suirea sa la ceru le-a zis: „Voi să rămâneți în Ierusalim, până vă veți îmbrăca cu putere de sus...” „Și veți primi putere, venind Duhul Sfânt peste voi, și-mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria, și până la marginile pământului”.

Au ascultat sfatul Lui și nu s'au depărtat de Ierusalim, până s'a împlinit ziua Cincizecimii, când, fiind ei adunați la un loc, un sgomot neobicinuit s'a făcut în văzduh și deodată casa unde erau ei adunați s'a umplut de lumină, și iată limbi de foc stăteau deasupra capului fiecăruia dintre ei, — și s'au umplut de Duh Sfânt, dându-le tărie, înțelepciune și curagiu, de a propovădui la toate popoarele, *fiecăruia în limba sa proprie*, cuvântul evangheliei lui Cristos.

Apostolilor, până aci timizi, preocupați mai mult de vederile înguste ale unei măriți lumești, în

momentul acesta li-s'a luminat mintea, înțelegând adevărata lor misiune, înțelegând, că împărăția lui Dumnezeu, despre care le vorbea atât de des Iisus, nu este lumească ci spirituală, înțelegând, că chemarea lor e să meargă la toate popoarele învățându-le despre toate câte au auzit dela Învățătorul lor și botezându-le în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, și întemeind astfel biserica lui Cristos. Și pentru aceea li-s'a dat lor darul Duhului Sfânt *în limbi*, pentruca să poată înțelege și grăi limbile tuturor popoarelor, pe cari aveau să-i învețe, ca fiecare popor *în limba sa* să primească cuvântul mântuirii.

Darul limbilor, care se dădu Apostolilor prin Pogorarea Duhului Sfânt în ziua Cincizecimii, îi imprimă bisericii lui Cristos *caracterul național*. Cu această întâmplare divină se proclamă îndreptățirea tuturor limbilor, acest moment relevază dreptul divin, imprimat fiecărui popor, de a-și conserva și apăra limba sa.

*

„Și erau în ziua aceea în Ierusalim bărbați cucernici din tot poporul ce este sub ceru” și aceștia minunându-se de înțelepciunea cu care vorbeau Apostolii în limba lor, s'au minunat și au înțeles puterea lui Dumnezeu, trecând la credință în Iisus cel răstignit, pe care îl predica Petru cu multă convingere înaintea lor, ca la 3000 de oameni. Această e prima comunitate creștină. „Iară Domnul adăuga la biserici în toate zilele, pe ceice se mântuiau.”

Biserica lui Cristos deci creștea aducând mântuire popoarelor, prin învățăturile și vârtuțile morale propagate, iar propagatorii acestor învățături sigilau cu moartea lor adevărata a celor.

Popoarele, cari au primit creștinismul au înflorit și au ajuns la un stadiu înalt de cultură, având întotdeauna ideile lor mai înalte

rădăcina în învățăturile creștine. Astfel *Egala îndreptățire* a tuturor oamenilor e o idee, care numai prin creștinism a fost îndeplinită; și acolo, unde ideile creștine lipsesc, cu toată declamarea și vociferarea, un demagogi după libertate, ea va fi călcată în picioare.

Slăvia între popoarele creștine n'a putut fi de durată lungă.

Căsătoriu abia în creștinism și-a aflat cinstea și demnitatea, abia aici a fost ridicată căsătoria monogamă la sfințenia ei cuvenită.

Diferința între popoară a trebuit să fie ștearsă prin proclamarea iubirii fără margini a religiei creștine.

Charul creștin a adus săracilor nu numai ajutor și mângăere, ci i-se atribue și o anumită valoare. Mântuitorul privește în săraci pe frații săi și binele ce li-se face lor îl privește ca îndeplinit față de persoana sa proprie. Din cauza aceasta s'au creat, încă la începutul constituirii primelor comunități creștine, atâtea instituțiuni pentru alinarea lipsei și a mizeriei!

Copilul își primește în creștinism drepturile sale. Pe scurt, chiar slăbiciunea, infirmitatea, partea aceea a firei omenești, care până acuma era nebagată în samă, desprețuită, maltratată, este tocmai, spre care se îndreaptă cu îngrijire iubirea creștinească, despre ceea ce religionele vechi și sistemele filosofice antice nu aveau nici o idee: „Învățați dela mine, că eu sunt blând și smerit cu inima”.

Dar nu numai viața internă a popoarelor a fost influențată de învățăturile religiei creștine, ci și manifestările lor în artă, știință, viață socială, pe scurt în întreaga civilizațiunea popoarelor culte de astăzi putem vedea urmele principiilor creștine, oricât s'ar nizu unii învățați să dovedească contrariul. Numai acel progres va fi adevărat progres care se va face *pe baza în-*

bunțeașă astăzi Nagy Gyuri, Markos și ceilalți analfabeți din dietă.

Săși, cari acceptaseră uniunea Ardealului cu Ungaria, pentru a o combate mai târziu de nou, vedeau și simțiau, că nu merg lucrurile bine pentru Maghiari. Prudenți și circumspecți cum au fost totdeauna, au pus deci gând să *iasă din dietă* *ușoră*, în care au fost intrat încă în Iulie 1848, când s'a deschis.

În ședința din 19 Septembrie 1848 prezidentul comunică dietei, că deputații Săși: Schmidt, Rosenfeld, Schnell, Friedenfels, Bransch și Fabini și-au dat dimisia, pe motivul, că după părerea lor *dieta a părăsit terenul legalității*.

Și a izbucnit o furtună mai puternică decât cele de astăzi din dieta ungară. S'a sculat imediat *Kossuth Lajos* și a rostit următoarea vorbire, precum veți vedea, foarte „calmă”:

— „Onorată casă! Dacă începând dela Dumnezeu cel vecinic până la cel de pe urmă om, pe care natura l-a donat cu judecată sănătoasă și cu inimă de omenie, supunem aprecierii chestia, că în situația de astăzi a Ungariei cine se află în ilegalitate, cred, că nici acum, nici în viitor, istoria nu va putea spune despre dieta ungară, că ea l... ci va putea spune, că a suferit toate soiurile ilegalității în măsură cu mult mai mare decum îi este permis unei națiuni cu conștiință de sine se suferă. Pentrucă mă rog, când un rege pune jurământ pe legea care garantează pe seama Ungariei independența, și nu o

garantează ca o donație nouă, ci ca împlinire a condițiilor pe lângă cari casa din Austria a primit, din voia liberă a națiunilor maghiare, *coroana*, pe care au jurat 14 regi (urmează expresiuni, cari nu se pot reproduce)...

Când regele redă Ungariei acest drept legal, apoi se răscoală în contra lui, să răscoală în contra legii și a jurământului regesc, iar Ungaria rămâne pe calea credinței, și se mai află oameni, cari utoază se spună, că direcția aceasta ilegală nu consună cu convingerea lor politică: vă rog, domnilor, pe ce cale se află atunci dieta maghiară? Dieta maghiară se află pe calea respectării legii, pe calea apărării țării, contra răsculaților! Celce spune deci, că direcția aceasta nu e a sa, are direcție contrară, *direcția răsculaților!* (Așa e!) Pentrucă suntem noi ceice atacăm? Nu ne aflăm noi pe terenul apărării? Cine nu aparține acestei direcțiuni, e pentru direcția lui *Iellachich*, care e tot așa un revoluționar, ca și acela care nu primește de a sa direcția dietei!

Eu domnilor așa cred, că trebuie să punem capăt indulgenței maghiare, și cu fiecare om, care se află afară de cercul nostru, trebuie să tratăm așa, ca cu revoluționarii. Se poate că vom peri, dar jur pe Dumnezeu, că nu vom fi cei din urmă cari perim, ci *peste cadavrele trădătorilor vom călea în groapă!* Să și-o însemne bine aceasta fi-care!

Premiând aceste, ce se atinge acum de formă, cred, că acela, care a luat asupra

sa datorințele de deputat, *trebuie să rămână la post până trimitătorii săi nu aleg pe altul în loc, pentrucă cu dreptul alegătorilor sei nu se poate juca nime în mod necredincios!*

Eu, domnilor, am să vă spun, că alături seara n'am fost de față la ședință, dar așa aud, că s'au trimis comisari din partea dietei, pentru promovarea verbării de soldați, ori se vor trimite din partea guvernului, nu știu, dacă e așa. (Așa e!) Dar fie că prin guvern, ori pe altă cale se trimit unii deputați, depărtarea lor în scopul indicat e un motiv corect, pe care dieta trebuie să-l primească cu mulțumită. Dar tocmai de aceea, nu poate fi lăsat să se depărteze nime altul fără acest motiv corect, pentrucă dacă se vor depărta aceia, cari vreau să se ascundă sub mantauă, va trebui să numărăm capetele în fiecare zi.

Propun deci, să declare casa, că domni cari și-au prezentat demisia nu au voie să se depărteze și să-și părăsască locul, până nu trimit alegătorii lor oameni în loc, și se declare dieta, că celce i-i părăsește locul fără permisiune, va fi considerat și va fi tratat ca revoluționar, ca trădător de patrie. (Aprobări).

Aceasta e propunerea mea. De alt-cum mai propun, ca să îndrume casa pe deputatul *Pálffy Lajos*, să meargă în Ardeal, și să spună Săcilor, să fie cu băgare de samă, și unde văd că se face trădare, din orice parte, să o *nimicească*. (Aprobări). Mai spun numai aceea, că camarila a

vățăturilor evanghelice, numai acea dezvoltare va duce la adevărată umanitate, care va ști subordina ce e trecător și omenesc principiului celui vecinic și dumnezeesc. Iar acel popor, care a decăzut moralicește, unde creștinismul e îndușmănit și suprimat, unde acesta trebuie să se lupte pentru existența sa pe moarte și pe viață, aici e datorința puținilor reprezentanți ai adevăratelor învățături să curățe moravurile rele, făcând să învingă adevărul, căci Duhul Sfânt îi va întări și pe ei, cum a întărit pe cei 12 Apostoli, cari au cucerit lumea.

(db.)

Rectificare.

Ziarul „Lupta” din Budapesta publică în numărul 124 din 6/19 Iunie o notiță greșită și tendențioasă, sub titlul „spre orientare”. Se spune în notița aceasta, că clubul deputaților naționali români a voit să angajeze episcopatul român de ambele rituri la o luptă solidară în contra cunoscutului proiect de lege școlar, dar punându-se unii din membrii clubului în conțelegere cu I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșianu, acesta ar fi refuzat categoric acceptarea propunerii făcute.

Știrea, astfel dată, nu corăspunde adevărului, și nu servește spre orientarea, ci spre desorientarea publicului românesc. În interesul adevărului vom expune deci noi starea adevărată a lucrului, pe baza informațiilor autentice ce le avem.

Când unii domni deputați naționali au făcut I. P. S. Sale, Metropolitului Ioan, propunere cu privire la ținerea unei mari adunări de protestare, la care să participe toți Arhieriei români de ambele confesiuni, Metropolitul nostru n'a refuzat categoric propunerea, ci cu consensul ambilor domni episcopi sufragani, din Caransebeș și Arad, a declarat, că biserica gr. ort. română are constituțiune, care nu permite, nici Metropolitului, nici Episcopilor, să întreprindă lucruri așa însemnate, fără consultarea forurilor constituționale competente. Dacă se va face deci episcopatului bisericii noastre propunere din partea celeilalte confesiuni pentru o conlucrare împreună, Metropolitul va duce propunerea înaintea consistoriului metropolitan, și Episcopatul se va conforma întru toate dispozițiilor pe cari le va lua acest for înalt al bisericii noastre.

Acesta a fost răspunsul Metropolitului nostru, iar nu refuzul categoric, cum spune „Lupta”. Și a-

ceasta n'a fost numai părerea Metropolitului, ci și a Episcopilor din Arad și Caransebeș, cari erau de față, când s'a întâmplat acest schimb de vorbe.

Cerem deci, ca „Lupta” să recitifice, în acest înțeles, eroarea comisă, și totodată cerem, să publice și declarația Episcopatului român gr. catolic, în această cauză, ca să nu easă prea tare la iveală tendințele confesionale ale „Luptei”, cari produc numai fructe rele între noi, Români.

Disolvarea Dumei.

Evenimentul cel mai însemnat al zilei e disolvarea Dumei rusești, și temerea de urmările ce poate să le aibă acest act îndrăsnit al guvernului din Rusia.

Am comunicat cetitorilor în numărul trecut motivul disolvării, care a fost însă numai pretext, pentru a se putea trimite la primblare corpul legiuitor rusec, cu care guvernul nu ieșea la cale.

Sedința de Sâmbătă, ultima sedință a Dumei, a fost foarte furtunoasă. Discuția se întrerupsese de mai multeori. La orele 9 seara s'a reînscut de nou. Prezidentul consiliului de ministrii Stolypin a luat cuvântul și a declarat, că dacă chestiunea pusă de dânsul în discuție nu vine rezolvată imediat, dânsul se lapadă de orice răspundere. Chestia era aceea, ca să se dea guvernului permisiunea să aresteze numai de cât 16 deputați socialiști, acuzați de complot în contra statului.

Se face propunere, ca pentru examinarea cererii guvernului să se aleagă o comisiune, care în sedința cea mai apropiată să vină cu proiect de concluz. Propunerea se primește. Unele partide însă refuză să trimită membrii în comisiune. Se naște gălăgie. Până la miezul nopții alegerea comisiunii nu se putuse face. Imediat după mezul nopții s'a publicat apoi manifestul Țarului, prin care Duma e declarată desființată. Manifestul e următorul:

„Acesta a doua Dumă a fost chemată a contribui la potolirea spiritelor în Rusia, principalmente prin opera legislativă, fără de cere e cu neputință viața statului și perfecțiunea regimului său, în al doilea rând prin cercetarea bugetului, care determină o regularitate în economia națională, în fine, prin uzul rațional al dreptului de interpelare a guvernului, în scop de a întări peste tot adevărul și justiția. Acestea au fost, idea și roința noastră, atunci când am acordat noui principii în viața Statului.

Spre marea noastră mahnire o parte considerabilă din cea de a doua Dumă nu a justificat așteptările noastre. Mulți trimiși ai națiunii s'au pus să contribuie prin munca lor, ca prin o tendință manifestă să mărească turburările și să contribuie la descompunerea Statului. Din această cauză Duma, sau că nu discută de loc vasterile măsuri elaborate de către guvern, sau că întârzie discuțiunea lor, sau că e amana, nedând înapoi nici chiar când era vorba de a se pedepsi apologia manifestă a crimelor și în particular sămănătorii de turburare în armată.

„Abzicerea se primește, dar au să rămână la posturile lor până se face alegere nouă. Dacă și-ar părăsi, ori și-au părăsit posturile, vor fi considerați ca desertori”. (Voci: Asta nu se poate decreta!)

Kossuth ia și a treia oră cuvântul și zice, că cu legea nu se poate juca nime. E spus în lege, că fără permisiunea dietei nu se poate depărta nime. „Nu pentru aceea s'a pus în lege aceasta, pentruca să rămână pe hârtie, ci pentruca să i-se dea sancționare din partea casei.”

Mai vorbește un Sas, apoi un Ungur, iar prezidentul enunță concludul a treia oră, acum în următoarea formulare clasică:

„Toți deputații, cari să depărtează fără permisiunea dietei, sunt considerați ca desertori. Hotărârea aceasta se referă însă numai la cei șase deputați sași”. Ați înțeles?

Intreb acum, dacă s'a putut aduce o astfel de hotărâre nostimă la 1848, de ce se nu se pot aduce de exemplu una de cuprinsul următor:

„Toți deputații, cari nu și ung mustețele, vin dați afară din dietă. Hotărârea se referă însă numai la deputații români.”

Ori de cuprinsul următor:

„Toți deputații, cari cutesc poesii în dietă, au să fie spânzurați. Hotărârea se referă însă numai la deputatul poet valah Alexandru Vaida-Voevod.”

Credeți că nu s'ar afla cine să o voteze? Ba da! Așa cred

Eu.

Duma nu a dat concurs moral guvernului spre restabilirea ordinii în Rusia și țara suferă opoziția unei epoci criminale și de dizordini. Lipsa de cercetare a bugetului a provocat piedici în satisfacerea la timp a nevoilor vitale ale poporului; dreptul de a interpela guvernul a fost transformat într'un mijloc de luptă în contra guvernului, provocând neîncrederea întrinsul în marile mase populare. În sfârșit, un act a fost comis, unic în analele istoriei: autoritățile judecătorești au descoperit un complot a unei părți din Dumă în contra Statului și a puterii împărătești, fusă atunci când guvernul a cerut excluderea timporilor până la sfârșitul judecății a celor 55 de membrii ai Dumei, inculpați pentru crime, și arestarea celor mai compromiși dintre dânsii, Duma nu a executat imediat aceste cereri legale a autorităților, cari nu admiteau nici o amânare.

Toate acestea ne-au făcut ca prin ukazul către Senat din 16 Iunie să disolvăm pe cea de a doua Dumă și să fixăm termenul pentru convocarea unei noi Dume pentru 14 Septembrie. Inșă încredător în iubirea de patrie și în spiritul de stat al poporului nostru, constatăm, că cauza ne-succesului în două rânduri în activitatea Dumei este datorită imperfecțiunii noii legi electorale. Această instituțiune se completează cu membri, cari nu erau adevărații reprezentanți ai trebuințelor și dorințelor poporului. Prin urmare, lăsând în vigoare toate drepturile date supușilor noștri prin manifestul dela 30 Octomvrie 1905 și având în vedere legile fundamentale, am luat deciziunea, de a modifica procedura de chemare a aleșilor poporului în Duma. Duma trebuie să fie rusă prin spiritul său

Celelalte naționalități, cari fac parte din Rusia, trebuie să aibă reprezentanți ai trebuințelor lor în Dumă, însă ei nu trebuie să apară și nu vor mai apărea într-un număr, care să le dea puțința de a fi arbitri în chestiunile pur ruse. În lirițele statului, acolo unde populațiunea nu a atins o dezvoltare civică suficientă, alegerile pentru Dumă trebuie să fie suspendate. Numai puterii, care a dat prima lege electorală, puterii istorice a țarului, aparține dreptul de a abroga această lege și de a o înlocui prin una nouă. Dumnezeu ne-a dat puterea noastră împărătească asupra poporului nostru, în fața altarului său re-luăm destinele statului rus. Incredător în aceasta, luăm firma deciziune de a duce până la sfârșit marea operă începută de noi pentru reformarea Rusiei, oareia îi dăm o nouă lege electorală.

De la credincioșii noștri supași să așteaptă un unanim și viguros serviciu pe această cale indicată de noi patriei, ai cărei fii sunt sprijinul forței, mării și gloriei sale.”

Deodată cu manifestul. a fost publicată și noua lege electorală. Ea lasă neatinse bazele actualei legi electorale. Alegerile se vor face ca și până acum, prin adunări speciale ale alegătorilor claselor populare!

Nici o clasă și nici o persoană care a posedat până acum dreptul electoral nu-l perde și toți vor lua parte la alegerea membrilor Dumei în ordinea actuală. Deosebirea dintre legea nouă și cea veche este, că la fiecare clasă a populațiunii a-nume: proprietari, țărani, orășeni, lucrători, va fi asigurați un număr nominal de reprezentanți în noua Dumă. De altă parte legea acordă claselor inteligente oare care preferință, mărind numărul alegătorilor lor în adunările electorale în comparațiune cu clasele neinteligente.

Numărul reprezentanților populațiunii de la hotare, din Polonia și Caucaș, unde populațiunea nu înțelege comunitatea de interese cu interesele populațiunii adevărat ruse, sa redus. Spre hotarele Turkestanului și în stepe, alegerile vor fi suspendate timporar.

Noua lege electorală depărtând caracterul extrem al legii actuale, promise să creeze o Dumă cu un stoc de deputați, cari au deja experiență în administrațiunea autonomă locală, și cari sunt obi-cinuți cu munca pacifică și liniștită.

Cum am spus, nouele alegeri se fac în 14 Septembrie v. ear Duma se va întruni de nou la 14 Noemvrie v.

Până atunci guvernul vrea să facă ordine în țară, dacă va putea. Arestează pe toți cei acușați de complot în contra statului. Numărul lor trece în mii. Ce vor zice însă masele cele mari?

Nu vor înscena o nouă vărsare de sânge? E vorba și de o grevă generală, pusă la cale de socialiști. Pe scurt, lucrurile se încurcă de nou în Rusia.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfîrșitului sărbătorii Pogorărea Sfântului Duh, numărul proxim al foii noastre, apare Mercuri după amiazi.

Examenul de maturitate la gimnazial gr. ort. român din Brașov s'a început Joi, în 20 Iunie n. Comisar guvernial a fost numit dl Dömötör Mihály, profesor la gimnaziul de stat din Gherla, în locul dlui Moldovan Gergely. Examenele sunt prezidate de Preacuvioșia Sa domnul Arhimandrit și Vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, care în scopul acestei a plecat încă Marți dimineața la Brașov.

Avis. Programul convenirii colegiale de 40 de ani dela absolvarea cursurilor teologice în seminarul „Andreian” a foștilor elevi în cursul III. teologic în anul șcl. 1866/7 inițiată de parohul Gavril Murășan din Jimborul-mare și anunțată în nr. 58 al „Tel. Rom.” se contemplează în modul următor:

1. Vineri, în 15/28 Iunie a. c.: a) la 9 ore a. m. serviciu divin, sf. liturgie în biserica catedrală cu rugăciunea de mulțumită și parastas pentru răposatii profesori și foștii colegi; b) după terminarea serviciului divin prezentarea în corpore la Ex. Sa I. P. S. domn Arhiepiscop și Metropolit și c) seara la 8 ore convenire colegială la restaurantul „Pankiewicz”.

2. Sâmbătă, în 16/29 Iunie a. curt. ziua aniversării morții fericitului în Domnul Arhiepiscop și Metropolit Andreiu baron de Șaguna la 10 ore a. m. parastas, depunerea unei cununi și rostirea unei cuvântări comemorative la mormântul marelui și în veci neuitatului nostru arhieru.

Preastimții domni profesori semina-riali sunt rugați pe această cale a onora cu participarea lor această convenire colegială.

Alegerea dela Ileanda mare. Curia a respins Marți protestul dat în contra alegerii de deputat din Ileanda mare și astfel mandatul deputatului ales Dr. Teodor Mihály a fost verificat Mercuri.

Din Brad. Programa examenelor publice dela gimnaziul român gr. ort. din Brad și școala elementară anexată acestuia e următoarea: Duminecă, 24 Iunie v., la 10—1 la școala elementară, din toate obiectele. Învățători: I. German și M. Stoia. Luni, 25 Iunie v. a. c.: 7—9 a. m. cl. I gimn. cu Religia (M. Stoia) și Română (Șt. Albu). 9—11 a. m. cl. II gimn. cu Maghiara (Tr. Suciu) și Geometria (Dr. I. Radu). 2—4 p. m. cl. III gimn. cu Geografia (Vas. Boneu), Istoria Ungariei (Dr. P. Opiș) și Latina (Vas. Boneu). La oarele 1/2—1/2 examenul din cânt și gimnastică cu clasele 1—4 gimn. (instrucător M. Stoia). Marți, 26 Iunie v. a. c.: 7—9 a. m. cl. IV gimn. cu Religia (Vas. Damian), Germana (Tr. Suciu) și Algebra (Dr. I. Radu). Examenale cu școlarii privațiști se țin în 23 și 26 Iunie v. Mercuri, în 27 Iunie v. la 11 oare încheierea festivă a anului școlar 1906/7. Direcțiunea gimnazială.

Pentru gimnaziul din Brad a în-trat la cassa arhidiecezană suma de 64 cor. dela comuna Grohot, protopresbiteratul Zarándului. Parohul Simion Pavel a contribuit cu 20 cor.

Liga culturală din București, își ține congresul anual Duminecă și Luni în București. Vor participa delegați dela toate secțiunile din țară.

Condamnat. Într'un proces intentat „Tribunei” din Arad, dl V. Nițescu a fost judecat, ca autor, la trei luni temniță de stat și 200 cor. amendă. Pertractarea s'a ținut la curtea cu jurați din Oradea-mare.

Examenale. La școala comercială superioară gr. ort. română din Brașov examenale se țin în 19, 20, 21, 22, 23 și 25 Iunie v. ear examenul de maturitate în 13, 14 și 15 Iunie v. Vineri în 29 Iunie v. se face încheierea solemnă a anului.

Pentru chipul în ulei al Drului Aurel Brote, fost membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole sibieni” au mai dăruit Ioan Manta, paroh în Gurăului, Dr. Ioan Stroia, protopresbiter în Săliște și Dr. Lucian Borcia, advocat, fiecare câte 1 cor.

Hymen. Aurelia Leményi din Remetea și Alexandru Buda, ales paroh în Suciu de jos, își vor celebra cununia în 27 Iunie st. n. la 4 ore p. m. în biserica gr. cat. din Remetea.

înoujurat patria cu toate firele trădării, și numai așa aceasta a rămas cruțată. Nu vom suferi ca și aici să se încuăbeze. Cu domni Sași ne vom răfui în Ardeal”. (Așa e).

S'a sculat imediat Sasul Schmidt, nu cel dimisionat, ci altul, dela Mercurea, și a cântat să liniștească spiritele, spunând, că națiunea sașă nu e dușmană Ungurilor.

A vorbit apoi Fálffy János, executând rău pe Sași și declarând, că s'ar duce în Ardeal ca „comisar, să facă ordine, dar să teme, că va face praf și pulbere din cei vinovați! Pentruca nu cunoaște pardon! (Cam așa ar vorbi astăzi Nagy Gyurka, dacă zilele ar fi aceleași)!

Mai vorbește Românul Drogo, apoi Nyáry, Ghiczy și Zeik, în urmă prezidentul enunță următorul conclud:

„Abzicerea deputaților sași nu aparține casei, și casa nu primește abzicerea. De altoum, dacă vreau să abzică, deși abzicerea (după ce și-au fost dată odată!), dar până la efectuarea noii alegeri, nu se pot depărta de aici.”

Lui Kossuth Lajos i-s'a părut prea boacăna hotărârea, și a luat de nou cuvântul, pentru a constata, că numai aceea are să decidă casa, că până nu se face alegere nouă, deputații sași au să rămână în dietă. Iar dacă s'ar duce, ori s'au dus, să fie tratați, ca „niște mizerabili desertori, cari au părăsit postul de legiuitori ai țării”.

Prezidentul enunță deci de nou concludul:

Concertul reuniunii române de muzică. Eri s'a dat al doilea concert al reuniunii de muzică de aici, condus de noul dirigent *Augustin Bena*. Publicul s'a convins de nou de hărnicia tinărului conducător, care mai ales prin debutul splendid cu două piese originale: „Ave Maria” și „Suspine”, ne dă speranțe sigure, că atât un conducător, cât și ca compozitor va avea un viitor frumos. Aceste două piese sunt primele lui cântece cu acompaniament de orchestră. Relevăm însă cu regret, că dl *Bena* nu e sprijinit după cum se cuvine nici de publicul român de aici, nici de puterile bune vocale — afară de foarte puține — cari sub antecesorii lui erau fala reuniunii. Corul acesta constă totuși aproape numai din puteri tinere, putea numai cu greu să prevaleze față de orchestră. De altcum am admirat precizia cu care au fost executate toate punctele programului. Doamna *Triteanu* a fost și de data aceasta obiectul ovăziilor. Aplauze îndelungate și două buchete de flori i-au răsplătit prestațiunile.

Cântărețul Berta Binder, fiica Sibiiului și celebra artistă, cu renume european, angajată la opera comică din Berlin, aflându-se de câteva zile în Sibiu, a cedat insistențelor, puse din partea iubitorilor de artă de aici și s'a decis să dea un concert, în Joia viitoare, dădând posibilitatea de a admira eazăși prestațiunile neîntrecute ale acestei adevărate artiste. Publicul sibian i-se pregătește deci o seară, din cele mai delicioase. Programul concertului îl vom da în numărul viitor.

La fondul „Victor și Eugenia Tor” dașianu pentru înzestrarea fetelor sărace” au mai dăruit *Demetriu Vale*, directorul casei de păstrare din Mercură, soția sa *Agapia* și fiica lor *Felicia* 2 cor., *George Hamza*, paroh în Brețcu și *Ioan Toma*, paroh în Dobolii-inferiori, câte 1 coroană.

Newyorkul în primejdie. O cărturareasă din America a prorocit, că puternicul și bogatul oraș *Newyork* va fi înecat de tot în luna lui August. De atunci crică mare în *Newyork*, fiindcă aceași cărturărița prorocise mai înainte și cotaștrea din San-Francisco, unde a fost puternicul cutremur de pământ.

Anunț. Un tinăr, cu pregătire academică, posedă pe deplin dexteritatea de a scrie cu mașina, în limba română, maghiară și germană. Caută aplicare în vre-o cancelarie în decursul lunilor Iulie și August. A se adresa la administrația acestei foi.

Invățământul gimnasticii în România. Ministrul român al instrucțiunii publice a trimis tuturor directorilor de școli publice, de toate categoriile o importantă circulară privitoare la dezvoltarea învățământului și practicei gimnastice. Circulara stăruie asupra însemnătății învățământului gimnasticii, sub orice formă, gimnastică, jocuri, înnotat, canetagi, tragere la semn etc.

Aniversarea războiului dela 1877 în Bulgaria. Din Sofia se anunță, că în în cursul acestui an vor avea loc mari manevre cu prilejul împlinirii de 30 ani dela războiul din 1877. Manevrelor vor executa lupta dela Plevna. La aceste manevre va asista și regele Carol al României.

Contra jocului de cărți. Chicago e un oraș plin de jucători de cărți. Primarul cel nou împreună cu șeful poliției au hotărât să curețe orașul de această plagă, făcând dintrânsul un oraș de model. Au început deci o goană contra jucătorilor de cărți. Patrule de poliști cutreeră localurile și confiscău banii, pe ceie jucău îi duceau la închisoare. Jucătorii isteți însă s'au știut ajuta și ca să nu mai fie sub control, s'au imbarcat pe o corabie. Erau vre-o patru sute pe corabia „*Traverse*”. Dar nici poliția nu s'a lăsat. Un vaporăș mic ia urmărit și în apropiere de portul Indiana Harbor, unde ancorase corabia, i-a luat la cercetare. Câte 12 jucători erau luați pe vaporăș și duși la răcoare. De șase ori și-a descărcat vaporășul marfa prețioasă la temnița din Indiana Harbor. Când a fost a șaptea oară n'a mai aflat nici un jucător pe corabie. Toți au părăsit corabia și au scăpat la larg cu ajutorul luntrilor de salvare. Se pare că și-a pierdut și primarul nădejdea de ai putea stărpi pe toți jucătorii de cărți.

Mulțămită. Subscriși în numele comitetului parohial gr. ort. din Ciora, aducem mulțămită comitetului com. din *Vinerea*, care a binevoit a dăruia întreg lemnul de brad trebuincios la zidirea bis. gr. or.

din Ciora. Cu deosebire a stăruit în acest scop, dl notar *Alexandru Herlea*, dovedindu-se și de astă dată ca om cu inimă nobilă, nu numai în cele comunale ci și în cele bisericești, pentru ce-i dorim ca mulți ani să poată contribui la înflorirea frumoasei comune *Vinerea*. Ciora 1. 18 Iunie 1907. *Constantin Oancea*, paroh — prezid. comit. *Simeon Socaci* iuv. not. cons.

Dela societatea de lectură „Andreiu Șaguna”.

Raport general

despre activitatea literară în cursul anului școlar 1906/7 a elevilor din secțiunea pedagogică, ca membrii ai societății de lectură „Andreiu Șaguna”, a elevilor seminarului arhiepiscopesc „Andreian”.

A). In general.

Elevii din secțiunea pedagogică ai seminarului „Andreian”, în urma cererii dtdo 9 Octomvrie 1906 adresată P. Onor. direcțiunii și respective on. corp profesoral pentru a li-se permite, ca în cadrul statutelor societății de lectură „Andreiu Șaguna” să se constituie și deprindă independent de elevii din secțiunea teologică, în ce privește sfera de activitate literară a societății, prin concludul onor. corp profesoral din 21 Octomvrie 1906 nr. 32 încuviințându-se cererea, constituirea s'a făcut în 28 Octomvrie 1906 sub conducerea on. domn profesor Dr. P. Șpan, care a binevoit a lua asupra sa sarcina de conducere pentru întreg anul școlar.

Constituirea s'a făcut în modul următor: Președinte: Dr. P. Șpan, profesor sem. Oficiant: Vicepreședinte și președinte al comisiei literare: *Nicolae Bembea*, ped. curs. III. Referent al comisiei literare: *George Lincu*, ped. cursul III. Redactor: *Radu Mircan*, ped. curs. III. până în 23 Ianuarie 1907, iar de atunci până la finea anului școlar: *Mateiu Boamfa*, ped. curs. III. Notar: *Adrian Neagoe*, ped. curs. II. Arhivar: *Ioan Danciu*, ped. curs. I.

Membrii în comisia literară: *Ioan Călborean*, ped. curs. III. *Alexandru Jurca*, ped. curs. III. *Vasiliu Vastea*, ped. curs. III. *Ioan Hașu*, ped. curs. II. *Aron Todea*, ped. curs. II. *Ioan Ungurășan*, ped. curs. II. *Filimon Boeriu*, ped. curs. I. *Nicolae Enciu*, ped. curs. I. *George Zăviciu*, ped. curs. I.

Societatea astfel constituită a ținut 8 ședințe ordinare și 1 extraordinară.

B). In special.

Activitatea literară prezintă un rezultat mulțămitor, atât cu privire la numărul elaboratelor, cât și cu privire la valoarea cuprinsului lor.

Îndată la început, în ședința ținută la 28 Octomvrie 1906 prin concludul nr. 4 s'a decretat redactarea unei foi sub numirea „*Zorile*”, în care s'au indus lucrările prestate cu succes mulțămitor.

Au încurs cu menire a se ceti înaintea societății 9 elaborate, iar cu menirea a se introduce în coloanele foi „*Zorile*” 15 elaborate, laolaltă 24 elaborate împreună cu recensiunile lor. Dintre acestea 1 a fost înapoiată autorului, 1 a fost numai cetită, iar celelalte 22 au fost induse în foaia „*Zorile*” împreună cu 6 recensiuni. Foaia „*Zorile*” a apărut în 12 numeri.

Elaborate după cuprinsul lor sunt:

1. Pedagogice: a) Iubirea în școala populară și b) Importanța muzicii în școală și afară de școală, de *Nicolae Bembea*, ped. cursul III. c) Ceva despre chemarea învățătoarească, de *I. Cămpăan*, ped. curs. III. d) Metropolitul Sava Brancovici, temă practică, de *Al. Jurca*, ped. cursul III. e) Ceva despre Eroi Abecedarului și despre primirea și activitatea lor în școala populară, de *G. Lincu*, ped. curs. III. f) Metropolitul Andreiu baron de Șaguna, temă practică, de *Vasile Vastea*, ped. curs. III.

2. Istorie: Monografia școlii din Banpctoc, comit. Hunyad, (Hunedoara) de *Nicolae Bembea* ped. curs. III.

3. Literare: a) O rugăciune, poezie, și b) Originea cântului și rolul lui în viața țărănului român, de *Nicolae Bembea* ped. c. III. c) Nirvana, novelă de *Ioan Călborean* ped. c. III. d) Anton Panu ca cel dintâi folclorist, de *I. Danciu* p. c. I. e) V. Alexandri: O schiță biografică și o privire generală asupra activității lui, de *I. Oprea* ped. c. II. f) Cersitorii, schiță din prefăcătoriile cersitorești, de *George Zăviciu* ped. c. I.

4. Discursuri: a) Discurs rostit cu ocaziunea constituirii, de *N. Bembea* p. c. III. b) Discurs funereal rostit la înmormântarea elevului *Cornel Cioran* din curs. II ped. de către *L. Șelmeran* p. c. II.

Tot aici se înseamnă, că *N. Bembea* ped. c. III a cules și pus pe note următoarele cântece populare: a) Balada Miorița, melodie populară, b) Sunt fecior dela Albac, doină, c) Arză-te focul pădure, doină, d) Dragă mi crășma 'n pădure, cântec vesel, e) Săltiță, cântec popular, f) Păsăruică, doină, g) La morți, cânt jalnic,

h) La Bobotează, melodie veche bisericească. Acestea s'au reprodus și în foaia „*Zorile*”.

Afară de aceste lucrări s'au declamat mai multe poezii, distingându-se pe acest teren *George Miha*, *Radu Mircan* și *Victor Badiu*, iar corul cursului al III-lea ped. sub dirigerea elevului *George Miha* a executat mai la toate ședințele cântări în câte 4 voci.

Totodată ne ținem de plăcută datorință a exprima mulțămită și recunoștință On. domn Dr. P. Șpan profesor seminarial, pentru bunăvoința cu care ne-a întâmpinat luând sarcina de conducător în lucrarea noastră, satisfăcând cu un zel neobosit acestei sarcini.

Dorința veche a elevilor din secțiunea pedagogică prin acest început, ca să-și desvolte activitatea, constituții în societate de lectură, în mod independent, credem că se apropie spre realizare, ca astfel și în această formă elevii secțiunii pedagogice să se califice conform cerințelor timpului de față și să poată satisface cât mai bine chemării lor sfinte, ce o au ca dascăli ai oropsitului lor neam!

Sibiu, la 25 Maiu 1907.

Nicolae Bembea
prez. comisiei lit.

George Lincu
notarul com. lit.

Poșta ultimă.

Svonuri de crasă.

Ziariul „*Elvire*” din Cluj scrie, că în urma mesajului de tron, cu care a fost deschis Mercuri senatul austriac și în care Maiestatea Sa a accentuat cu tărie menținerea dualismului pe bazele dela 1867, precum și necesitatea urcării contingentului de recruți, situația guvernului ungar a devenit critică. S'au ținut în cursul zilei de ieri, Joi, mai multe consfătuiri în Budapesta, în cari s'a discutat asupra situațiunei. Prim-ministrul *Wekerle* a plecat apoi eri la amiazi la Viena, imputernicit din partea colegilor săi, să înainteze Maiestății Sale dimisia guvernului.

Dăm știrea cu reserve.

Debutul baritonului Rădulescu.

Un cunosător de artă musicală ne mai scrie despre concertul dlui *Rădulescu* următoarele:

Concertul dlui *Rădulescu* merită încontestabil atenția noastră a tuturor Românilor, pe care a știut atât de bine să o atragă pe partea dsale. Dl *Rădulescu* ni-a dat un program al debutului său cât se poate de greu, ceea ce m'a și făcut să mă interesez mai de aproape. Primul număr cu care s'a făcut intrarea (aria din „*Königin von Saba*”) ni-a arătat atâta nobleță în pășirea dsale ca cântăreț de prima forță, cât ascultând vocea dsale te face să-ți aduci aminte de cântăreții de adevărată școală veche italiană, ceea ce se chiama odată „*bel canto*”. Că a zis aria aceasta în limba germană, peste care nu este deplin stăpân încă nu schimbă întru nimic aprecierea dsale ca eminent cântăreț și aplauzele publicului au justificat aceasta peste orice măsură. Duetul „*Crucifix*” al lui *Faure* ni-a lăsat să simțim toată puterea vocii dlui *Rădulescu*, dar nu mai puțin și strălucitoarea cântare a „privighetoarei Transilvaniei”, cunoscută și peste hotare. Aplauze nesfârșite și un buchet de roze pentru măiestra cântăreță au urmat acestui duet admirabil.

Aproape fără pauză, dl *Rădulescu* apare iar pe podiu și ne predă „*Ich liebe Dich de Grig*”, *Klinge, klinge mein Pander de Jensen* și „*Die post de Schubert*”, cu o școală cu totul deosebită de interpretările anterioare, eșind învingător peste greutățile limbei străine, în care cânta Pe urmă ne cântă „*Seguidila*” de *Dima*, acum românește, așa că a transportat auditorul într'un mod de nedescris — mai ales pianissimo și fortissimo — și trecerile, ni-au dovedit pe măestrul cântăreț, care e stăpân pe voce și totuși îi dă curs liber până la culmile forței de care dispune, fără ca să alunece în extravaganțe.

Tehnica și rutina extraordinară a dsoarei *Wellmann* ca pianistă a stors admirația publicului, mai ales în Gnomii.

Doinele dnei *Triteanu* au fost de tot farmecul.

Fascinând publicul, dl *Rădulescu* predă „*Vorei morri*” de *Tosti* cu o rară interpretare, deamă de operile cele mai celebre, pe urmă doina lui *Brediceanu*, pe care am putea zice ni-a cântat-o într'un mod clasic de o originalitate particulară necopiabilă. Încheie cu „*Măndruliță dela munte*” care a trebuit bizată. — Ultimul punct din program: Duetul din „*Pagliacci*” de *Leoncavallo*. Dificultatea, pe care a pus-o autorul în acest duet pentru amân-

doi cântăreții este cunoscută. Domnul *Rădulescu* ni-a arătat în acest duet mai multe lucruri „la cantilene napolitane”, cu florituri, și tot aci ne-a arătat cele mai dificile note de bariton, precum un „*fis*”, de câteva ori și un splendid „*g*”.

Dar și dna *Triteanu* n'a rămas înapoi, ci chiar era de nerecunoscut. Sfârșitul duetului s'a pierdut atât de cu studiu subtil, atât de pianissimo și dulce, că parecă se topia într'o singură voce.

Pe scurt, semnele caracteristice ale vocii dlui *Rădulescu*, care pe deasupra are un specific talent dramatic sunt: un organ puternic, o voce catifelată, gravă, cu timbru nobil.

Cărți și reviste.

„**Biserica ortodoxă română**”. Nr. 2 din 1907 are următorul cuprins: Dr. *Cornoiu*: Chestiuni de actualitate pentru clerici. B. *Mangăru*: Budismul. C. *Erbicean*: Date sigure ce cuprind istoria papipeților prin care a trecut Bucovina dela 1777—1870. Al. *Mușatescu*: Contribuțiuni la istoria bisericească. G.: Biserica ortodoxă română din Transilvania și Ungaria. C. *Erbiceanu*: Sinodul din Iași sub Mitr. *Iacob Putneanu*. Drag. *Demetrescu*: O anchetă la seminarul Nifon. *Boroian*: Ciprian. Dr. *Badea Cireșeanu*: Călătoria mea al sf. munte Athos, în Palestina și Egipt. M. P.: Câteva cuvinte asupra Catehismenului. G.: Părintele S. Fl. *Marian*. Evangelia sau viața și învățătura Domnului nostru *Isus Christos* după cei patru evangeliști pusă în sir cronologic, de *Melchisedec*, episcop de Roman. *Donățiuni*. București, tipografia cărților bisericești.

„**Progresul, legea și cauza lui**”. A apărut în editura „*Bibliotecii pentru toți*” un nou volum intitulat: *Herbert Spencer*, „*Progresul, legea și cauza lui*”, traducere de *L. Ghips*—*Botoșani*.

Din imensa și măreața operă a lui *H. Spencer* s'a tradus prea puțin în românește, așa că „*Biblioteca pentru toți*” face un adevărat serviciu publicului cetitor român oferindu-i în sus zi-a traducere câteva din cele mai interesante încercări (essais) ale marelui cugetător englez.

Felul de a scrie al autorului sigur va face ca lucrarea, deși de un caracter științific pur, și tradusă cam cu puțină îngrijire, să fie cetită cu mult interes de către toți.

O recomandăm deci publicului cetitor și tinerimei studioase.

Volumul de 175 pagini se află de vânzare la toate librăriile și costă numai 60 bani.

„**Observațiuni relative la sifilis și tratamentul lui**, culese la termele sulfo-saline din băile herculane, lângă *Mehadia*, de Dr. *Alexandru Crăciunescu*, medic Abazia—Băile-Ercuane. 1907.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Credincioșii noștri *Andreiu Nevodariu* și *Sofia Radu* din Agnita au dăruit bisericii noastre de aici câte un rapor — unul negru și altul colorat — cari s'au sfințit și predat folosinței publice în sărbătorile Paștilor din anul acesta.

Mai cu seamă raporul cel negru ne-a fost cu deosebire binevenit, ca să se abandoneze uzul neînțeleș practicat până acum aici, de a nu folosi la înmormântări rapor, ci o simplă cruce după obiceiul papistașilor.

Iar bunul creștin *Ioan*, fiul răposatului preot *Ioan Varga* din Veseud, împreună cu soția sa *Ana*, au pus bază unei fundațiuni pentru parohia gr. or. din Agnita depunând la banca noastră „*Frăția*” din loc suma de 80 cor., cu condiția, ca acest capital să fie neatacabil, și numai interesele ce va aduce anual să le folosească preoții acestei parohii pentru pomenirea donatorilor la serviciul divin în sf. biserică.

Casul acesta îmbucurător l-a adus subserisul în ziua Înălțării Domnului prin o vorbire ocațională la cunoștința numărului public asistent, declarând că serviciul obligat se va face din partea sa în mod gratuit, iar interesele se vor adăuga la capital până va ajunge la o sumă considerabilă în favorul urmașilor săi în oficiu.

Începând cu anul 1906 acesta e al 3-lea credincios al 4-lea caz de jertfă din partea credincioșilor spre scopuri religioase-culturale în parohia noastră.

Dzeu să răsplătească donatorilor din darurile Sale cele bogate înșut și înmuit!

Agnita, 4/17 Iunie 1907,

Ioachim Muntean
protopr.-paroh.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

REVERENZI

— In calitatea cea mai bună și ieftină, se pregătesc la —

„Croitoria Universală“,

Ioan Petrașcu,

strada Cisnădiei Nr. 32 SIBIIU — NAGYSZEBEN strada Cisnădiei Nr. 32

[143] 1—5

Nr. 326 F. G. 1907

[140] 3—3

CONCURS

Spre scopul conferirii de **stipendii** din „**Fundațiunea lui Gozdsu**“ pe anul școlar 1907/8 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeti militari la armata comună și honvezi — se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notariul public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor provăzută cu clausula parohului competent, că și de prezent aparțin la biserica gr. or. română;

b) că studiază cu succes bun la vreun institut public din patrie, spre care scop au să substearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1906/7, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului competent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fiecare concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voințe a continua studiile, cum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Ceice voesc să studieze în străinătate, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca la cazul, dacă li-se va vota stipendiu, să se poată îndată exopera concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școalelor militare de cadeti, se observă, că stipendiile aceste pe lângă documentarea condițiilor stabilite în acest concurs (p. I, a) — c), 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor extrada comăndei școalelor militare, dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școală de cadeti.

6. Petițiunile instruite cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța funcțiunii lui Gozdsu (Budapesta, VII. Hollóteza 8 sz.) până la 23 Iulie (5 August) a. c.

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la 2/15 Iulie, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1906/7, căci altcum li-se va sista stipendiul, respective nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruite cu documentele sus amintite, sau sosite după termenul scris, nu se vor lua în considerare.

9. In interesul expeditiei regulate, fiecare concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdsu, ținută în Iunie 1907.

Comitetul.

Ad 646—1907

[149] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului învățătoresc, vacant, dela școala confesională română gr. or. din Herseni, protopresbiteratul Făgăraș, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“, pe lângă salariu de 600 cor. din repartitie dela popor, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugărea cu documentele recerute la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Făgăraș.

Sâmbăta seara și în presara sărbătorilor la vecernie, precum și la sfânta liturgie în Dumineci și sărbători, alesul este deobligat a cânta cu elevii de școală.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Făgăraș, în 1 Iunie 1907.

Nicolae Borzea
protopresbiter.

Nr. 246—1907

[148] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor de învățători mai jos însemnate din protopresbiteratul Lupșa se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Orești, salariu 600 cor., din cari 300 cor. dela popor și 300 cor. ajutor votat în princip dela stat, cuartir liber în școală și lemne.

Alesul, putând înființa cor bisericesc, va primi deosebite favoruri și ajutor dela parohul local.

2. Ponor, cu salariu de 600 cor. dela popor, cuartir liber în edificiul școlii și lemne de foc.

Alesul va fi dator a cânta Duminecile și sărbătorile cu copiii la sf. Liturgie și a conduce eventual și o strană.

Doritorii pe a ocupa vreunul din aceste posturi învățătoresci să și aștearnă concursele înzestrate cu documentele de lipsă, subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și să se prezinte și în comuna pentru care au concurat, spre a cânta și face cunoștință și cu poporul.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei. Ofenbaia, 2 Iunie 1907.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 3112—1907

[144] 3—3

CONCURS

Prin aceasta se scrie concurs pentru ocuparea postului de *directoare la școala civilă gr. or. română de fete din Arad*, care totodată va avea să conducă și internatul de lângă acea școală.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual de 1000 coroane.
2. Locuință și provădare completă în internat.

Dela recurențe se cere calificățiune de profesoară pentru școalele civile de fete și în special calificățiune de a putea propune *limbă română și germană*.

Recursele sunt a se adresa până *inclusiv în 1/14 Iulie a. c.* Consistoriului gr. or. român din Arad.

Arad, din ședința consistorială plenară a senatului școlar, ținută la 17/30 Maiu 1907.

Consistoriul gr. or. român
din Arad.

[150] 1—1

CONVOCARE

Membrii reuniunii a II-a de înmormântare din Deva, din filia Nr. X, Zlagna și jur, precum și toți binevoitorii poporului din comunele învecinate.

Sunt invitați la adunarea generală, ce se va ține a III-a zi de Rusali, Marți, la 12/25 Iunie 1907, după amiază, la 2 ore, în o sală a școlii gr. or. române din Zlagna.

Obiecte:

1. Deschiderea adunării generale prin directorul reuniunii, Raport general despre starea reuniunii întregi și problemele ei din viitoriu; școala de meserii și economie pentru orfanii talentați ai reuniunii din toate părțile reuniunii,

2. Raport special prin directorul substituit despre starea filiei X dintru început până azi.

3. Inscrierea de membrii noi din Zlagna și jur. Luarea măsurilor pentru lățirea și înaintarea Reuniunii.

Taxa de inscriere e 2 cor. 60 fil. de persoană odată pentru totdeauna, iar la fiecare caz de moarte din filie se plătesc câte 60 fileri arunc. din cari reprimăște moștenitoriul membrului câte 50 fil. crescământ la ajutorul minimal de 100 cor. De ex. după 10 cazuri plătite câte cu 60 fileri, primește 2 cor. 50 fil. crescământ și 100 cor. ajutor fundamental — laolaltă 102 cor. 50 fil. Ajutorul crește până la 250 cor. La 300 cazuri plătite încetează orice plătire. Aceasta dacă filia are 300 membri.

Deva—Zlagna, 2/15 Iunie 1907.

Augustin Nicoadă, director. Emmanuel Besa, director substituit. Nicolae Rof, Petru Prișcan, Ștefan Corpade, Ștefan Poșculeț, membri.

Nr. 574—1907

[142] 3—3

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului de capelan în parohia de cl. II Bungard sistemizat încă la 1892 și aprobat de rezoluțiunea Preaven. Consistor arhid. dtto 1 Decemvrie 1892, Nr. 7754 Bis. și acum vacant, la cererea parohului foarte bătrân, aprobată cu rezoluțiunea dtto 15 Maiu a. c. Nr. 5210 Bis. se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt jumătate din venitele parohiei fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor parohului dela stat.

Ceice dorește a reflecta la acest post au a-și așterne cererile concursuale — la subsemnatul oficiu protopresbiteral — instruite conform normelor din vigoare, arătând că au calificățiunea prescrisă pentru parohii de clasa II, iar pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic au a se prezenta în comună în vr'o Duminecă ori sărbătoare.

Sibiiu, 1 Iunie 1907.

Oficiul protopresb. gr. or. al Sibiiului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie“ cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comăndele se trimit recomandate, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 11—

Prin **Librăria arhiepiscopale din Sibiiu** (Nagyszeben) se pot procura

sigile pentru oficii

parohiale, protopresbiterale și alte oficii, cu prețul de 4 cor., cu cruce sau biserică în mijloc 5 cor. 40 fil., cu hramuri sau alte embleme 8 cor., plus porto postal 60 fil. cu ramburs 70 fil.

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru oricare econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stăpîrea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbă pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare ecomom să întrebuințeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracțiune pentru prepararea rumului și diferitelor liqueruri. Cine voeste a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracțiune. Prețul pentru a prepara 1 litră ste 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiu de prune, drojii, slivovită, borovicica și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. 1 cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mâinilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra băcăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școlii Nr. 37.

[95] 10—52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (2) 26—41

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

